

KOSTRA arbeidsgrupperapport for Brann- og ulykkesvern

1 Innledning

Våren 2021 avtrådte flere av gruppens medlemmer. Høsten 2021 kom det ny representant fra Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap. I juni 2022 ble det utnevnt ny representant fra KS (Sogn brann og redning). Tidligere har det vært enda en representant fra KS/kommune, og det er ønskelig å få med en til person i arbeidsgruppen.

Arbeidsgruppen består av følgende deltakere:

Vidar Falkenberg, Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB)

Vidar Inge Trettenes, KS (Sogn brann og redning)

Marit Kringlebotten, SSB (Seksjon for offentlige finanser)

Linda M. Allertsen, SSB (Seksjon for helse-, omsorg- og sosialstatistikk)

Gruppens arbeidsfelt dekker følgende funksjoner i KOSTRA:

338 Forebygging av branner og andre ulykker

339 Beredskap mot branner og andre ulykker

Arbeidsgruppen skal blant annet følge utviklingen på sitt område, vurdere og ev foreslå endringer i rapporteringen sitt omfang og innretning, foreslå hvilke nøkkeltall og grunnlagsdata som skal publiseres, og sikre en hensiktsmessig og effektiv dataflyt. Arbeidsgruppen skal blant annet også ta hensyn til oppgavebyrden og grunnngi eventuelle endringer i rapporteringen fra et år til et annet, samt vurdere og å utvikle kvalitetsindikatorer.

2 Oppsummering og anbefaling

Arbeidsgruppen ønsker å videreutvikle området, med oversikt over flere typer branner enn det publiseres nå, samt oppdrag og utrykninger til ulykker. Dette vil kunne gi et mer helhetlig bilde av området brann- og ulykkesvern og oppgaver tilknyttet brannvesenet.

Dette er et arbeid som har vært ønskelig lenge. Fravær i arbeidsgruppen siste årene, og nye medlemmer har gjort det utfordrende å få gjennomført videreutvikling av området også siste periode.

SSB og DSB har hatt dialog og ett møtepunkt dette året, og ønsker å arbeide med dette høsten 2022. Det planlegges også et KOSTRA-arbeidsgruppemøte høsten 2022.

3 Videreutvikling av publiseringen

3.1 Endring av variabler

Det endring av variabler fører til av endring i tabeller og tabellstruktur, beskrives også her. Endringer som allerede er utført, beskrives i avsnittene under 6 Evaluering av siste rapportering.

3.1.1 Fjerning av eksisterende variabler

3.1.2 Nye variabler

Det har blitt jobbet for å publisere flere variabler for brann- og ulykkesvern, blant annet flere typer branner. SSB jobber arbeider videre med dette, i samarbeid med DSB i løpet av høsten 2022. Se punkt 3.2.

3.1.3 Endring av innhold i allerede eksisterende variabler

3.2 Ytterligere om videreutvikling av publiseringen

Arbeidsgruppen for Brann- og ulykkesvern har lenge hatt et ønske om å publisere mer data tilknyttet tjenesteområdet, der SSB og DSB har arbeidet for å kunne publisere flere variabler.

Det er blant annet utviklet et sasprogram for å innlese og kategorisere data fra DSB til oversiktlige tabeller. En utfordring for området brann- og ulykker er at data kommer til SSB som store Excel-ark, og det er ikke hensiktsmessig med omfattende manuelle arbeidsprosesser for å få organisert data mot publisering. Det må i tillegg påberegnes mulige feilkilder og legges inn muligheter for kontroller og kvalitetssjekk av data før publisering.

DSB har arbeidet med egen publiseringsløsning av data, som ble tilgjengeliggjort for brannvesenet i mai 2019. Den ble åpnet for allmennheten ved utgangen av 2019, da med visse restriksjoner tilknyttet hensyn til sensitive data.

DSBs publiseringsløsning er søkbar, med data fra og med 2017, og vil oppdateres kontinuerlig. SSBs og DSBs publiseringer vil utfylle hverandre, der SSB lager tabeller med tidsserier.

Det er hensiktsmessig at SSB i størst mulig grad oppretter samme kategorier som DSB til publisering. Dette av faglige årsaker og vurderinger av de som kjenner dataene best, og et ønske om å ikke ha tilsvarende kategorier med ulikt innhold.

Grunnet detaljert data med få observasjoner på flere kategorier kan det være relevant å publisere underkategorier på fylkesnivå og KOSTRA-grupper (i tillegg til landet, og landet uten Oslo). Et alternativ vil være å slå sammen enkelte kategorier.

Det gjenstår enda arbeid og kvalitetssikring av data for å spikre nivå og sammenslåing til kategorier/ev underkategorier som skal publiseres av Statistisk sentralbyrå. DSB og SSB har videre dialog og samarbeid om dette, fra og med høsten 2022, og vil orientere arbeidsgruppen underveis.

Enkelte hovedtall ønsker vi uansett å ta med inn i de allerede eksisterende KOSTRA-tabellene, som blir publisert på kommunenivå, f.eks.:

- Antall branner i alt (og per 1000 innbygger)
- Antall brannhindrende tiltak i alt
- Antall ulykker (og per 1000 innbygger), ev antall utrykninger

3.2.1 Arbeidet med FNs bærekraftsmål

Det har ikke blitt avholdt KOSTRA-arbeidsgruppemøte denne perioden, kun et møte med DSB og SSB. Det planlegges et møte til høsten, og da vil også FNs bærekraftsmål være tema.

3.2.2 Organiseringen av kommunal tjenesteproduksjon

For brann- og ulykkesvern er det et mangfold av organiseringsmodeller, og kommunene kan enten produsere tjenester selv (finansiert gjennom kommunekassen eller organisert i KF og IKS), kjøpe tjenester av andre kommuner, eller kjøpe tjenester fra private aktører. Det er derfor relevant å se kommunal tjenesteproduksjon ut fra flere perspektiv; fra et produsentperspektiv, fra et «sørge-for»-perspektiv og fra et konsumentperspektiv.

Når det gjelder regnskapstall er «konsern» en KOSTRA-konstruksjon, der man trekker inn særregnskap både fra IKS og KF i tillegg til kommunekasse. Interkommunalt samarbeid hjemlet i Kommunelovens § 27 er bare rapporteringspliktige når de fører særregnskap, og det gjør populasjonsforvaltningen vanskelig. En utfordring er hvordan en skal sikre samsvar mellom teller og nevner i indikatorer som er satt sammen av regnskapstall og personeltall, tjenestedata og befolkning.

Mange kommuner organiserer brannvesenet utenfor virksomhetene i kommunen i ulike organisasjonsformer, ofte i IKS. Dette gir utfordringer når det gjelder å presentere et reelt bilde av situasjonen i en kommune. DSB har tidligere spilt inn ønske om publisering av tabeller på det nivået som data blir rapportert inn for noen indikatorer. DSB arbeider for tiden selv med å forbedre egne publiseringsløsninger.

Fordelingsnøkkelen i KOSTRA når det gjelder splitting på kommuner som inngår i et IKS er eierandelene som er oppgitt i Virksomhet- og foretaksregisteret (VoF) for regnskapsdata. Dette ser i stor grad ut til å gi et riktig bilde av forholdene ute i kommunene. Arbeidsgruppen vet samtidig at noen vertskommuner tar på seg større eierandeler enn hva som faktisk er tilfelle.

Personelldata for kommuner som inngår i et IKS blir fordelt likt på alle eierkommunene som inngår i samme IKS/KF. Tallet på årsverk som er rapportert for alle kommunene i samme IKS blir summert opp, og det samme gjelder for befolkningstallet i kommunene. Dette medfører at indikatorer som inkluderer årsverk og befolkningstall vil ha lik verdi for alle kommuner som inngår i samme IKS ved publisering. Arbeidsgruppen mener at denne ordningen vil være den beste måten å presentere disse tallene på, også i tiden som kommer.

4 Ønskede endringer i kontoplanen (funksjon og art)

Arbeidsgruppen har ingen forslag til endring i kontoplanen. Det har blitt diskutert at det kan være utfordrende med et nøyaktig skille mellom forebygging (funksjon 338) og beredskap (funksjon 339).

4.1 Forslag til endring

4.2 Bakgrunn for ønsket endring

5 Ønskede endringer i skjema/filuttrekk

SSB har tidligere vært i dialog med DSB om forbedring av rapporteringsløsning. Det er ønskelig å teste ut mulighet for et ev filuttrekk, eller overføringa av data ved API. Arbeidsgruppen følger dette videre.

5.1 Forslag til endring

5.2 Bakgrunn for ønsket endring

5.3 Data fra andre kilder

Fra og med 1.1.16 trådte den nye rapporteringsløsningen BRIS (Brann Redning Innrapportering Statistikk) i gang, og erstattet Rapport om hendelser (ROH). I tillegg samles det inn data fra «Melding om brannvern» (MOB).

SSB har tidligere mottatt erstatningsdata fra DSB, på kommunenivå. I 2021 hadde SSB direkte kontakt med Finans Norge om disse dataene, og det er etablert rutiner slik av data kommer direkte til SSB (samtidig som til DSB). Nytt fra 2022 er at vi mottok nytt uttrekk av data til endelig publisering i juni.

6 Evaluering av siste rapportering

6.1 Utarbeiding av skjema

Det er ikke et eget KOSTRA-skjema for brann- og ulykkesvern i SSB. All personell og tjenesterapportering gjøres til Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB), som sender data i Excel format til SSB. Dette danner grunnlaget for publiseringen i statistikkbanktabellene.

Fra og med 1.1.16 trådte den nye rapporteringsløsningen BRIS (Brann Redning Innrapportering Statistikk) i gang, og erstattet Rapport om hendelser (ROH). I tillegg samles det inn data fra «Melding om brannvern» (MOB). Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap arbeider stadig med videreutvikling og kvalitetssikring av BRIS.

SSB har vært i dialog med DSB om forbedring av rapporteringsløsning. Det er ønskelig å teste ut mulighet for et ev filuttrekk, eller overføring av data ved API. Samtidig pågår det utvikling både i SSB og DSB tilknyttet f.eks. nye verktøy, programmeringsspråk og skyløsninger. Arbeidsgruppen arbeider videre med dette.

6.1.2 Kontroller i skjema

Det er ikke skjema og kontroller i skjema. SSB utfører likevel kontroller, for tjenestedata mot fjoråret, ekstremverdier, samt kontroll over IKS-kommuner i oversikt fra DSB, mot IKS-samarbeid som kommer fram via tjenestedata.

6.2 Innsamling av data (rapportering)

Innsamling av data foregår av Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB), og det er DSB som har kontakt med brannvesen om datakvalitet og purrer ved manglende innsending.

SSB fikk dataleveranser i februar og i juni, og SSB og DSB har hatt dialog om omfang, kvalitetssikring og editering.

Til marspubliseringen manglet vel 82 kommuner. Det ble avtalt sen leveranse av data fra DSB til SSB for junipubliseringen, for å kunne få med flest mulig kommuner. Til junipubliseringen manglet 15 kommuner.

SSB har fram til og med marspubliseringen i 2020, for 2019-data, mottatt data over anslått erstatning fra DSB, som har innhenter det fra Finans Norge. I fravær av kontaktperson i DSB har SSB selv innhentet disse dataene i forkant av både mars og junipubliseringen i år. Det er avtalt at SSB mottar data direkte fra Finans Norge også framover i tid.

6.4 Bearbeiding/revisjon og kontroll

Data blir kontrollert i DSB, i form av valideringer og krav til felt som må fylles inn før innsending. Veiledning og informasjon er tilgjengelig.

Ved tallbehandling i SSB blir det rapportert tilbake til DSB dersom store avvik fra fjoråret oppdages.

Grunnet sen leveranse av data til SSB, for å kunne få med flest mulig kommuner, ble det lite tid til kvalitetssikring av data. Det har likevel vært noe dialog, og bearbeiding av data. En ekstremverdi for en kommune ble løst ved å benytte fjorårets tall.

DSB ønsker å legge inn kontroller på ulike variabler ved rapportering, og SSB kan bistå i arbeidet.

6.5 Publisering

Kort beskrivelse av selve publiseringene mars og juni.

6.5.1 Oversikt av publiserte tabeller i statistikkbanken

- 12058: Brann- og ulykkesvern – grunnlagstall og nøkkeltall (K):
<https://www.ssb.no/statbank/table/12058/>
- 11997: Utvalgte nøkkeltall - Brann- og ulykkesvern (K):
<https://www.ssb.no/statbank/table/11997/>

6.5.2 Oversikt over avslutta tabeller

6.5.3 Endring av variabler

Det er ingen forslag til endring av variabler.

6.5.3.1 Fjerning av variabler

6.5.3.2 Nye variabler

6.5.3.3 Endring av innhold i eksisterende variabler

6.6. Brukerreaksjoner

Det har kommet henvendelser og spørsmål om mer detaljert regnskapsdata fra kommunene, og mer informasjon om gebyrtall for feiing.

I tillegg har det kommet spørsmål om årsverksdata og tjenestedata. Det har også, fra et brannvesen bestående av tre kommuner, blitt ytret ønske om statistikk også på brannvesen-nivå.

7 Annet

SSB, ved seksjonsleder for helse-, sosial og omsorgsstatistikk Arne Jensen, har deltatt med presentasjoner i to ulike fora våren 2022.

Presentasjonene ble avholdt digitalt for Brannvesenkonferansen 2022 (https://www.dsb.no/contentassets/5075f543f09a4ec9bb94aecb8bb8e67e/220315-program-bvk22_digital-til-publisering---v8.pdf), og fysisk for det årlige møtet i Skadeforebyggende forum (<https://www.skafor.org/om-oss/>).

Tema for presentasjonene var omsorgsstatistikk, men er relevant også for denne gruppen, arbeidet som gjøres og planer for videreutvikling.

8 Referanser

9 Vedlegg